

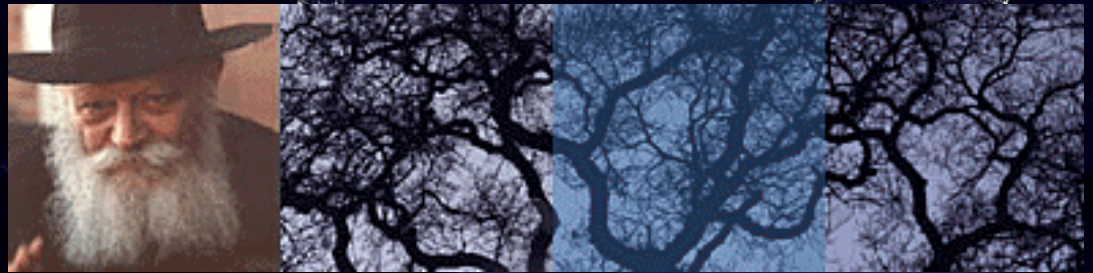

**Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Kar,
Fogpótlástani Klinika**

Tanszékvezető: Dr. Fejérdy Pál egyetemi tanár

Rövid és hosszú távú visszarendelések jelentősége teljes foghiányos páciensek gondozás jellegű ellátása esetén

**Dr. Kivovics Péter
egyetemi docens
az orvostudomány kandidátusa
2004.**

Gondozásnak nevezzük adott speciális állapotú páciens, chronikus beteg vagy fogyatékos ember egészségügyi állapotának folyamatos és időszakos ellenőrzését, a terápiás beavatkozás szükség szerinti korrekcióját és az esetleg használt segédeszköz állapotának, annak funkcióbeli változásainak figyelemmel kísérését, illetve módosítását.

Gondozás:

- *Chronikus betegségek*
- *Speciális állapotok*
- *Fogyatékoságok*

GERONTOLÓGIA

Az öregedés és az időskor biológiai változásaival foglalkozó kutatások összessége. Határai a medicina kereteit is túlléphetik.

GEROSTOMATOLÓGIA

*Az idős betegek fogászati ellátásával,
gondozásával foglalkozó
tudományág, mely figyelembe veszi a
megváltozott anatómiai, élettani,
kórtani és lélektani sajátosságokat
is.*

GEROPROTETIKA

A protetika azon ága, amely az időskorú páciensek fogpótlástani gyógyító, megelőző ellátásával foglalkozik.

Gondozás:

- *Chronikus betegségek*
- *Speciális állapotok*
- *Fogyatékoságok*

Gyógypedagógiai ágazatok:

- *Oligofrénpedagógia*
- *Surdopedagógia*
- *Tiflopedagógia*
- *Logopédia*
- *Pszichopedagógia*
- *Somatopedagógia*

A somatopedagógia tevékenységi területei:

- *Attitűd alakítás*
- *Motiválás*
- *A gyógyítási segédeszköz
használatának ismertetése,
megtanítása*
- *Értékesség tudatának visszaállítása*

Testrészhiányok

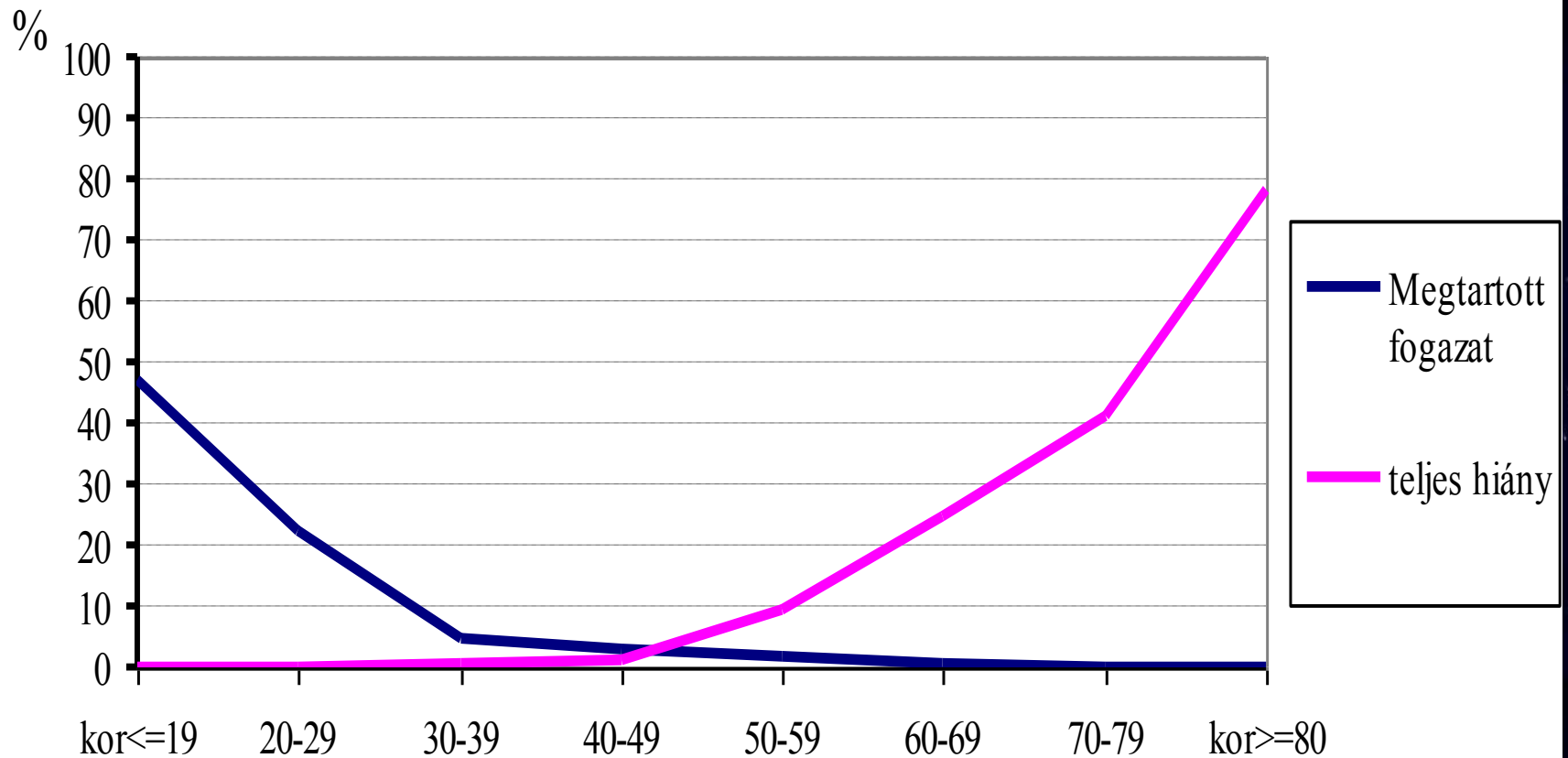
Protézisek

Testrészpótlások

A megtartott fogazat és a teljes foghiány alakulása életkor szerint

Fejérdy és mtsi: A felnőtt lakosság fog elvesztési dinamikája Magyarországon
Fogorvosi Szemle 1998.

A GONDOZÁS JELLEGŰ VISSZARENDELÉS TÍPUSAI:

- *Hosszú távú visszarendelés*
- *Rövid távú visszarendelés*

A RÖVID TÁVÚ VISSZARENDELÉS ALKALMÁVAL ELVÉGZENDŐ FELADATOK:

- *Higiénés instrukciók megerősítése*
- *Panaszok által felvetett kérdések megválaszolása*
- *A fogpótlás korrekciója*

-
- A world map with a dark, textured background. The landmasses are rendered in a light, shimmering grey. The United Kingdom is highlighted in a bright red color. The text is overlaid on the right side of the map.
- *Are you happy with the denture?*

*A hosszú távú visszarendelés
alkalmával elvégzendő
feladatok:*

- *Stomato-onkológiai szűrővizsgálat elvégzése*
- *A fogpótlás ellenőrzése*
- *A jó higiénés szokások újraalakítása, illetve megerősítése*

- **„The functional borders of the denture, however, must extend past the mucogingival junction into the area of delicate, mobile, nonkeratinized mucosa of the vestibule, the soft palate, and the floor of the mouth. These areas are very sensitive to improperly formed denture borders.”** *Geering, A.H., Kundert, M. and Kelsey, C.C.: Complete Denture and Overdenture Prosthetics. Thieme Medical Publishers, Inc New-York, 1993. 218 p.*

- **„Any cause of pain must obviously be eliminated, not only to ensure comfort but also to prevent pain impulses encouraging the adoption of abnormal paths of closure of the mandible which prevent occlusal contact causing pressure at the site of discomfort.”**

Basker, R.M, Davenport, J.C. and Tomlin, H.R.: Prosthetic treatment of the edentulous patient, Macmillan Education LTD. London, 1982. 232 p.

- **„A protézis ugyanis az első napokban panaszokat, fájdalmas decubitus-t okozhat. A feltörések elsősorban a frenulumok, domború részek, izomtapadások helyén mutatkoznak.”**
Molnár L., Schranz D. és Huszár GY.: Fogpótlástan, Egészségügyi Könyv- és Lapkiadó N.V. Budapest, 1950. 393 o. (12 hivatkozás)

-
- **„Ekkor gondolni kell arra , hogy már egyetlen műfog korai érintkezése (a praematurérintkezés) decubitust, kellemetlen érzést, kényszerharapásos helyzetet okozhat. ”***Fábián T., Götz Gy.,Kaán M. és Szabó I.: A fogpótlástan alapjai, Semmelweis Kiadó, Budapest, 1997. 409 o.*

Dekubitusznak, felfekvésnek, feltörésnek nevezzük a teljes, illetve a részleges lemezes fogpótlás viselése során, az alaplemez által okozott mechanikus ártalom következtében kialakult hámfosztott felületet, fekélyt.

DEKUBITUSZT ELŐIDÉZŐ OKOK:

- *Anyagtani, technológiai okok*
- *Nyálkahártya-csontalapzat eredetű okok*
- *A protézis stabilitását érintő okok*
- *Okklúziós, artikulációs okok*
- *Általános egészségügyi állapotot érintő okok*

DEKUBITUSZT ELŐIDÉZŐ ANYAGTANI, TECHNOLÓGIAI OKOK:

- *Felületi érdekesség*
- *Porozitás*
- *Fokozott monomer tartalom*
- *Alakváltozás*
- *Nem megfelelő kidolgozás*
- *Nem megfelelően elvégzett jelölés*

DEKUBITUSZT ELŐIDÉZŐ NYÁLKAHÁRTYA- CSONTALAPZAT EREDETŰ OKOK:

- *Exosztózisok*
- *Csonttaréjok*
- *Alámenős felszínek*
- *Egyes anatómiai struktúrák*
- *Elvékonyodott nyálkahártya*
- *Szubmukóza vastagságának csökkenése*

DEKUBITUSZT ELŐIDÉZŐ, A TELJES FOGPÓTLÁS STABILITÁSÁT ÉRINTŐ OKOK:

- *Az alaplemez (polírozatlan felszín) nem megfelelő kiképzése*
- *A műíny (polírozott felszín) nem megfelelő kiképzése*
- *A műfogak (okklúziós felszín) nem megfelelő kiképzése*

DEKUBITUSZT ELŐIDÉZŐ OKKLÚZIÓS, ARTIKULÁCIÓS OKOK:

- *A kiegyensúlyozott artikuláció hiánya*
- *Hibás centrális okklúziós helyzet*
- *Prematur (korai) érintkezés*
- *Rossz szokások*

DEKUBITUSZT ELŐIDÉZŐ ÁLTALÁNOS EGÉSZSÉGÜGYI OKOK:

- *A nyálkahártya alatti szubmukóza elvékonyodása*
- *Szájszárazság (xerosztómia)*
- *Hiánybetegségek*
- *A nyálkahártya elvékonyodása*
- *Kényszermozgások*
- *Diabétesz*

A DEKUBITUSZOK ELŐFORDULÁSI FORMÁI:

Szürke felületű

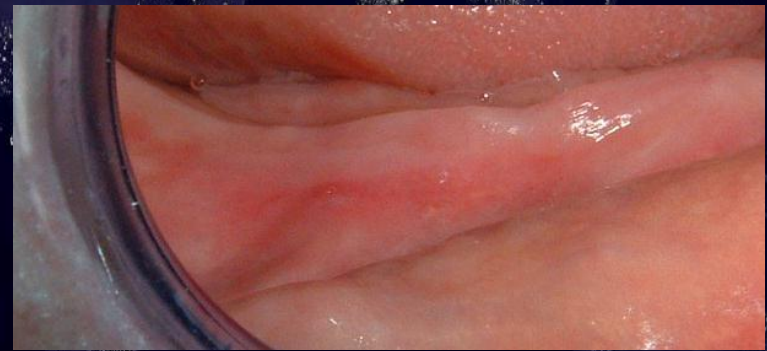

Vörös felületű

A DEKUBITUSZOK ELŐFORDULÁSI FORMÁI:

Körülírt, ovális alakú

Elmosódó szélű, vonalszerű

A DEKUBITUSZOK ELŐFORDULÁSI HELYEI:

**Alapjával feszesen
összenőtt nyálkahártyán
elhelyezkedő**

**A két nyálkahártya-
típus határán
elhelyezkedő**

**Funkciós mozgás
közben elmozduló
nyálkahártyán
elhelyezkedő**

Vizsgálataink során arra kerestünk választ hogy;

- *Melyek azok a nyálkahártya-területek, amelyeken a dekubituszok megjelennek?*
- *Milyen gyakorisággal jelennek meg a dekubituszok az egyes nyálkahártya-területeken?*
- *Milyen arányban jelennek meg a vizsgált személyek a visszarendeléseken?*
- *Van-e szexuális dimorfizmus a dekubituszok megjelenése során?*
- *Hogyan oszlik meg a dekubituszok megjelenése az alsó és a felső állcsonton?*

A VIZSGÁLT SZEMÉLYEK SZÁMA ÉS ÖSSZETÉTELE:

A vizsgált teljes foghiányos
személyek száma összesen: 61 fő

A legfiatalabb 60 éves, a legidősebb 91 éves volt.

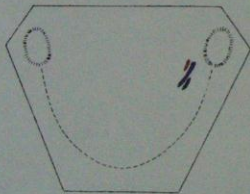
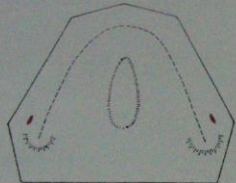
Nő: 47 fő, Férfi: 14 fő

A vizsgált teljes lemezes fogpótlások
száma: 122 db.

A vizsgált személyek a Semmelweis Egyetem
Fogpótlástani Klinikájának beteganyagából
véletlenszerűen kerültek kiválasztásra.

FELMÉRŐLAP

- 1. kornekció
- 2. kornekció
- 3. kornekció

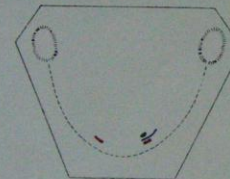
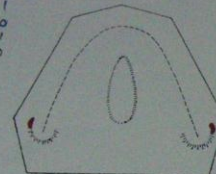
Név: T. I.
Szül. év: 1927
Törzslapszám: 52388
Oktató: Dr. Kivovics Péter
Hallgató:
Dátum:

Készítési terv

1. Anamnézis
2. RTG
3. Előkészítő műveletek
- 4.

10 éve fogatlan
4. fogász

- 1. kornekció
- 2. kornekció
- 3. kornekció

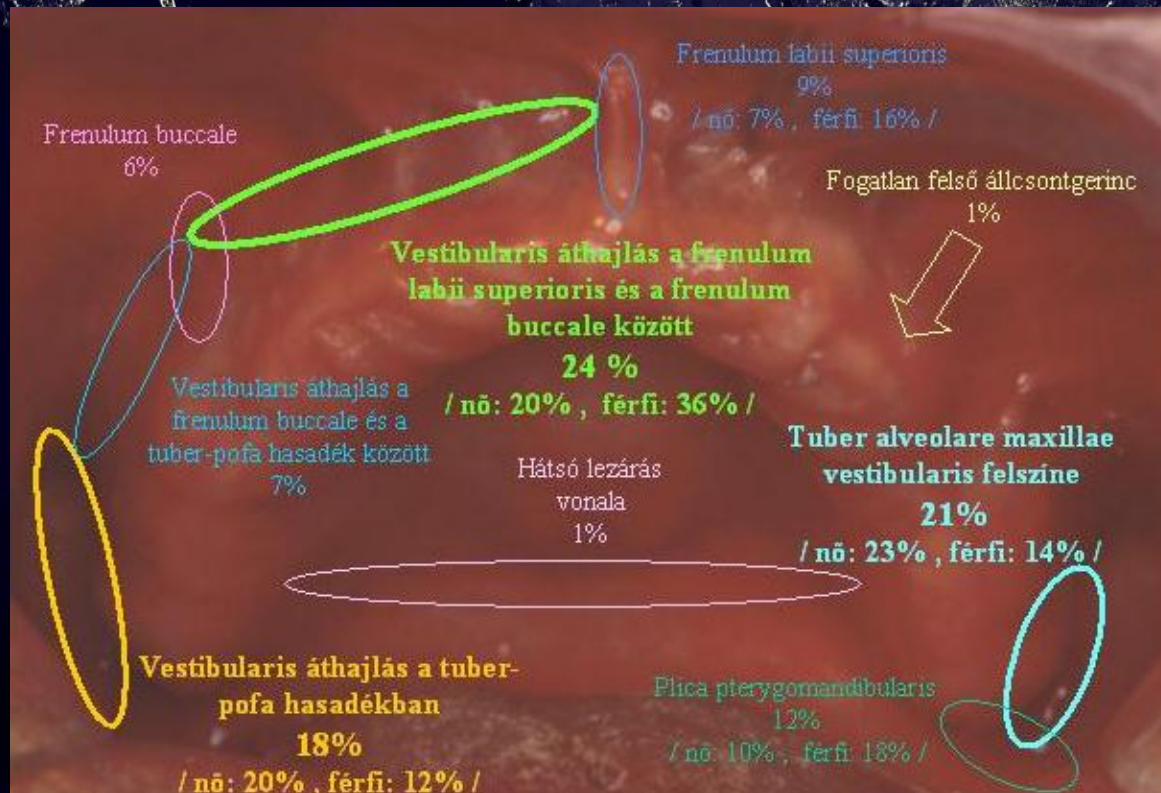
Név: F. J.
Szül. év: 1953
Törzslapszám: 52972
Oktató: Dr. Kivovics Péter
Hallgató:
Dátum:

Készítési terv

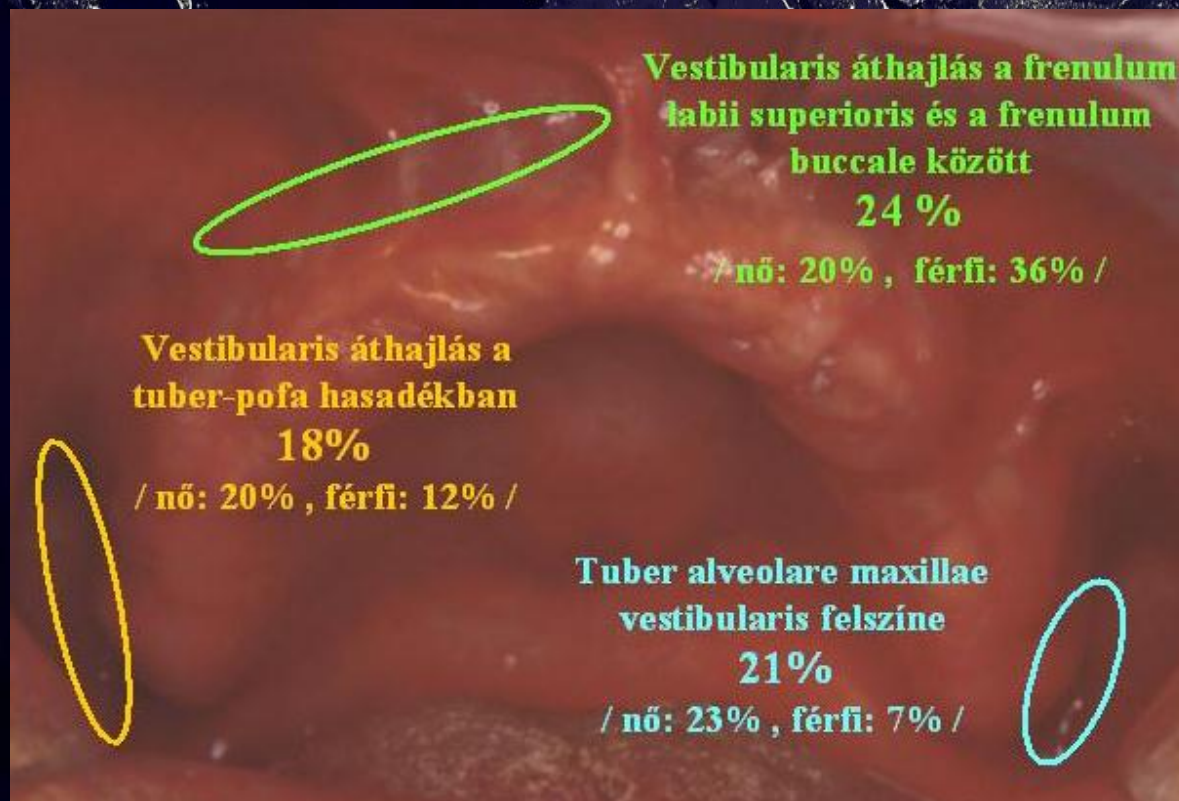
1. Anamnézis
2. RTG
3. Előkészítő műveletek
- 4.

1. fogász kb. 3
3 hónap, telt el az
utolsó extrakció óta

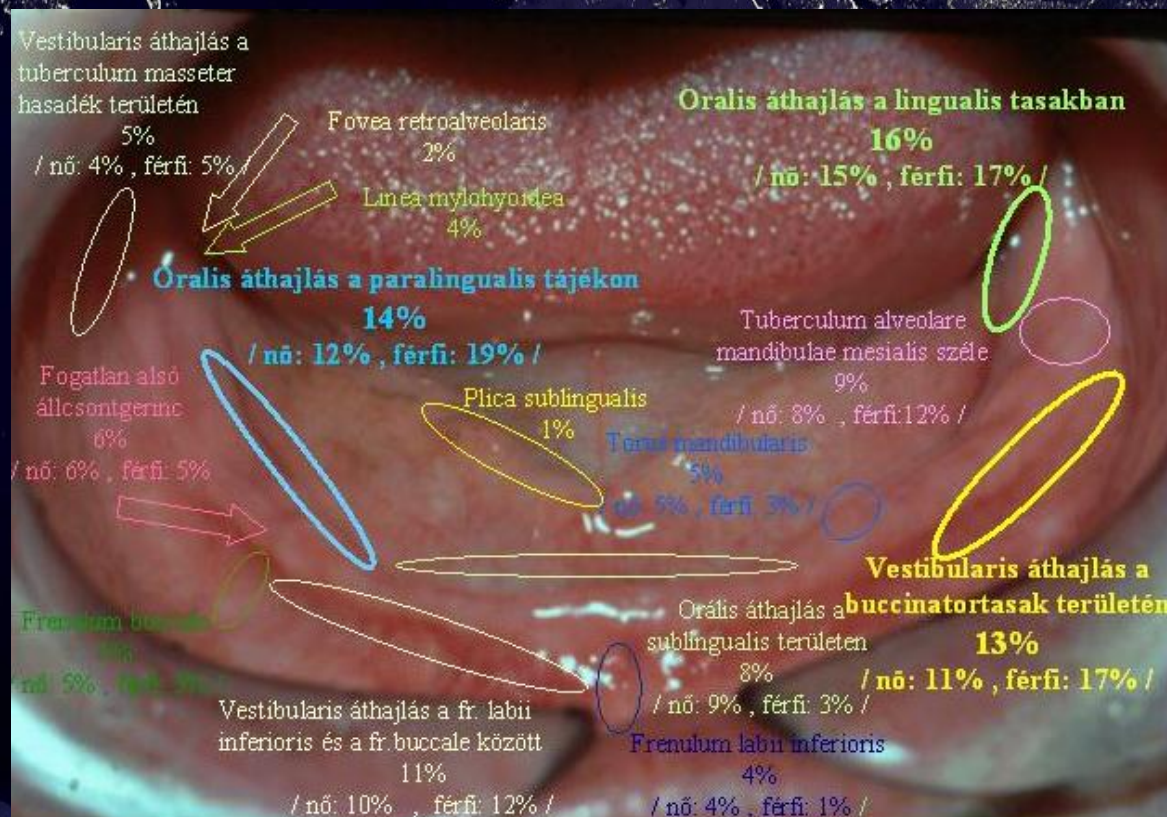
A dekubituszok előfordulási helyeinek százalékos megoszlása a felső állcsonton

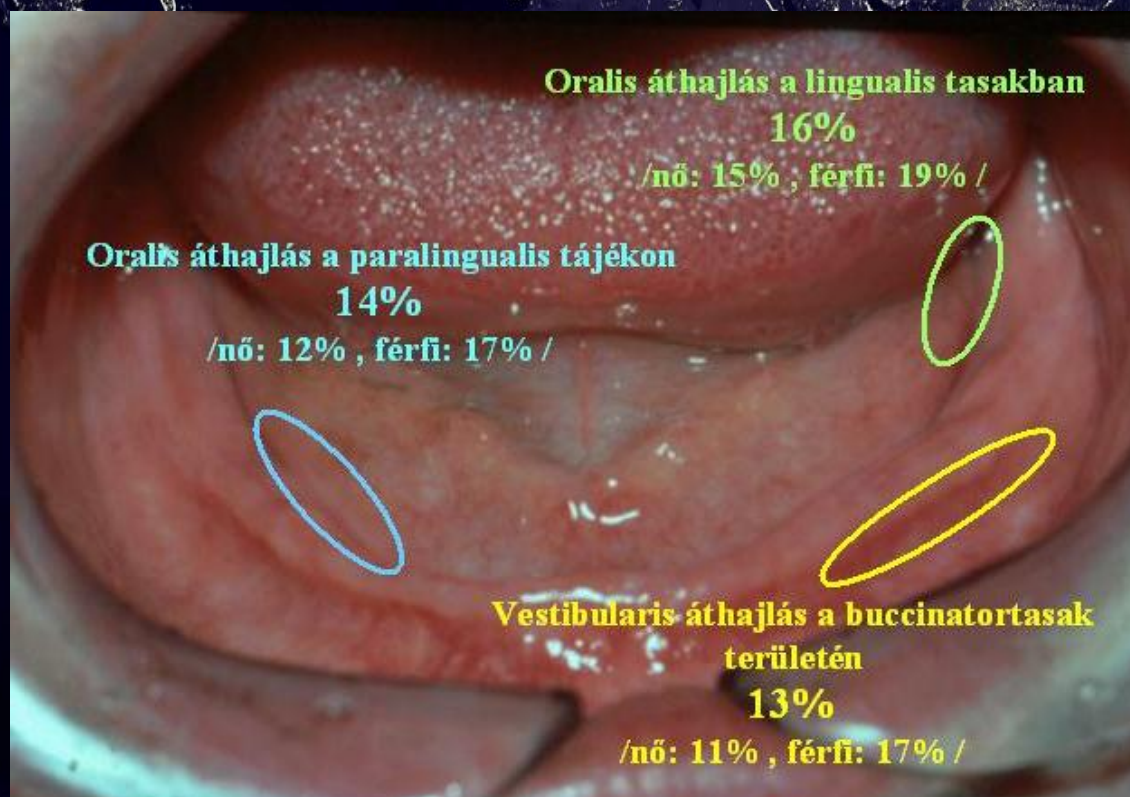
A dekubituszok előfordulási helyeinek százalékos megoszlása a felső állcsonton

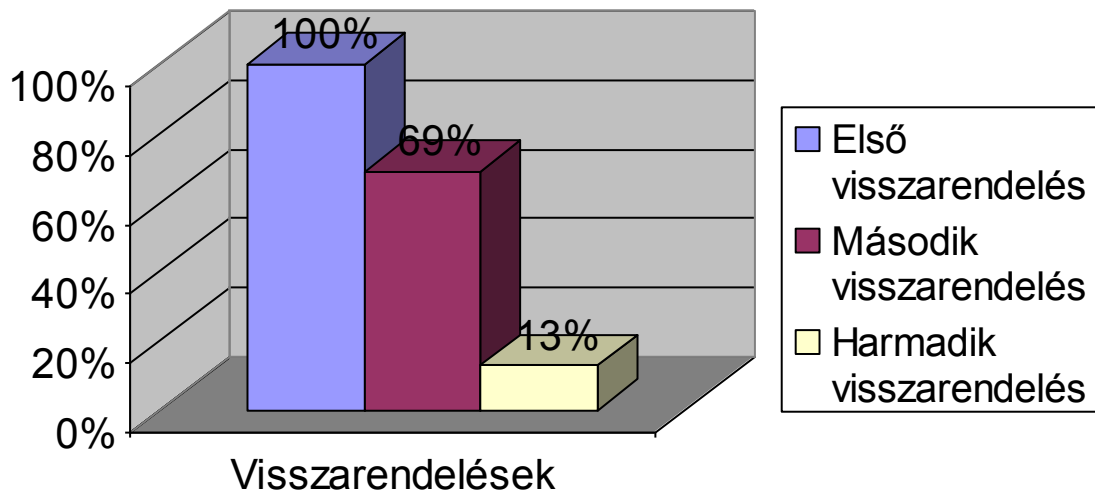
A dekubituszok előfordulási helyeinek százalékos megoszlása az alsó állcsonton

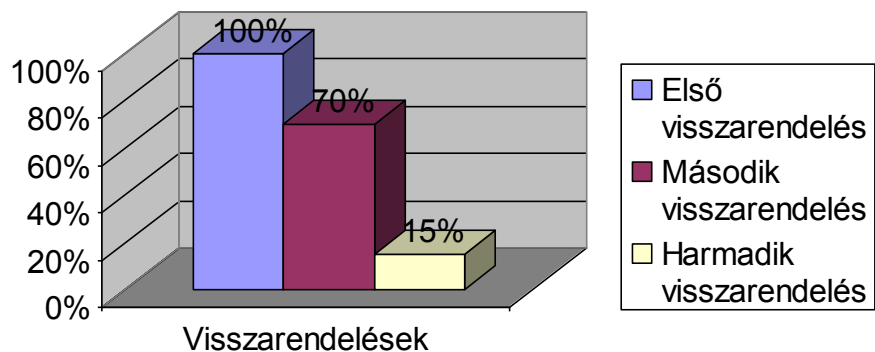
A dekubituszok előfordulási helyeinek százalékos megoszlása az alsó állcsonton

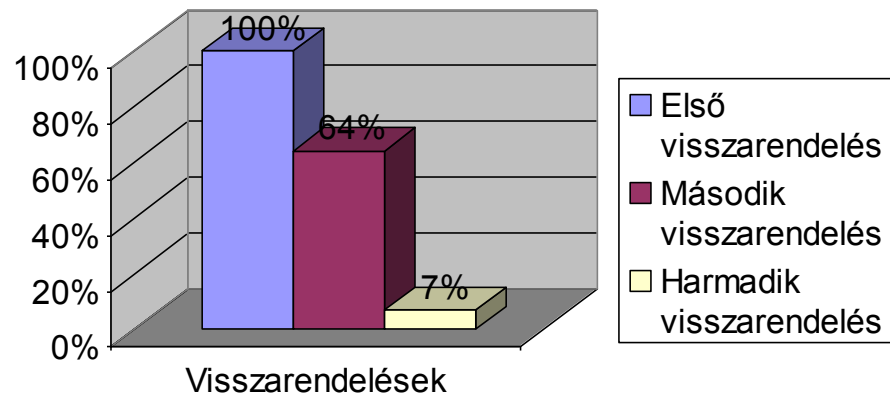
A visszarendeléseken megjelent páciensek százalékos megoszlása

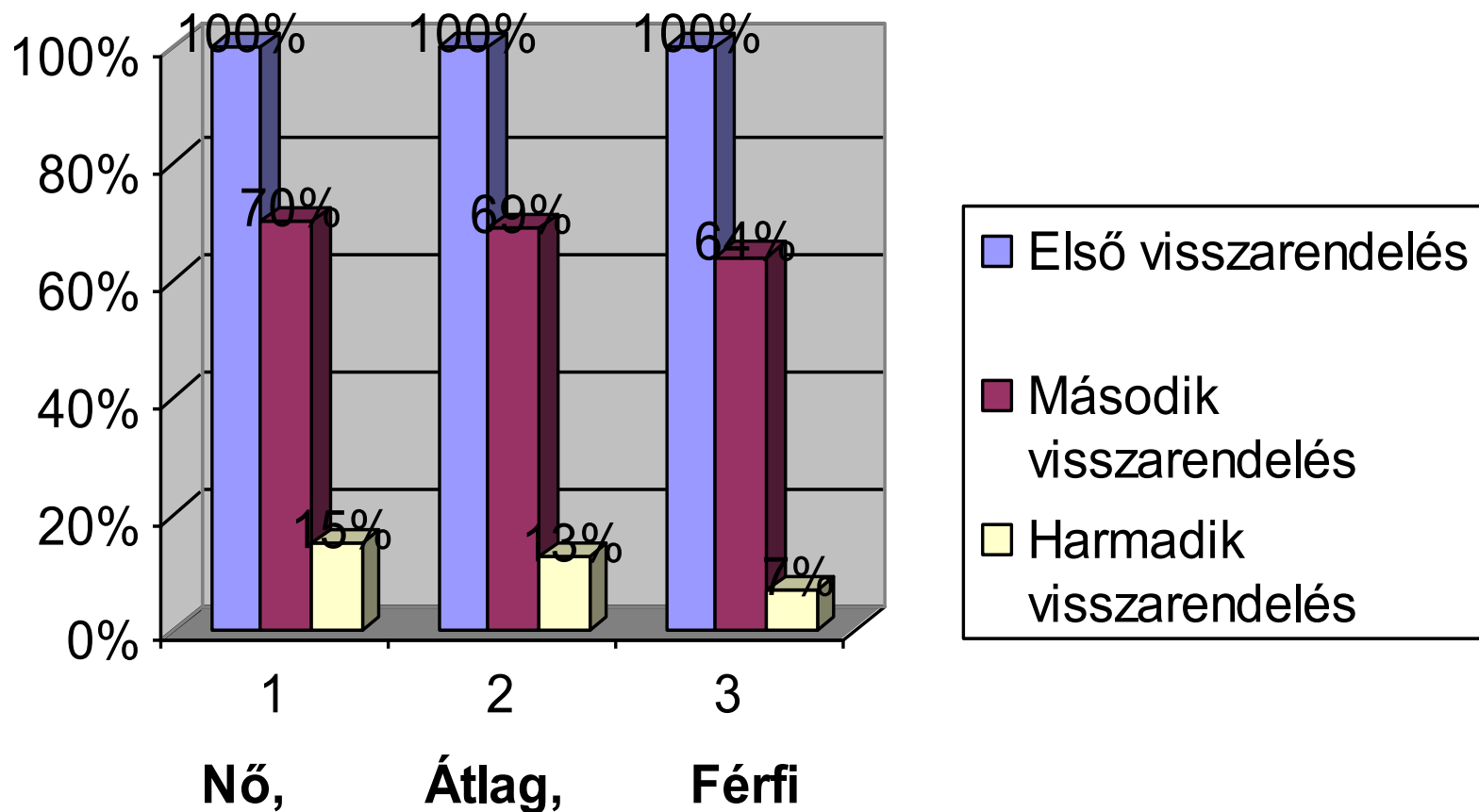
A visszarendeléseken megjelent hölgy páciensek százalékos megoszlása

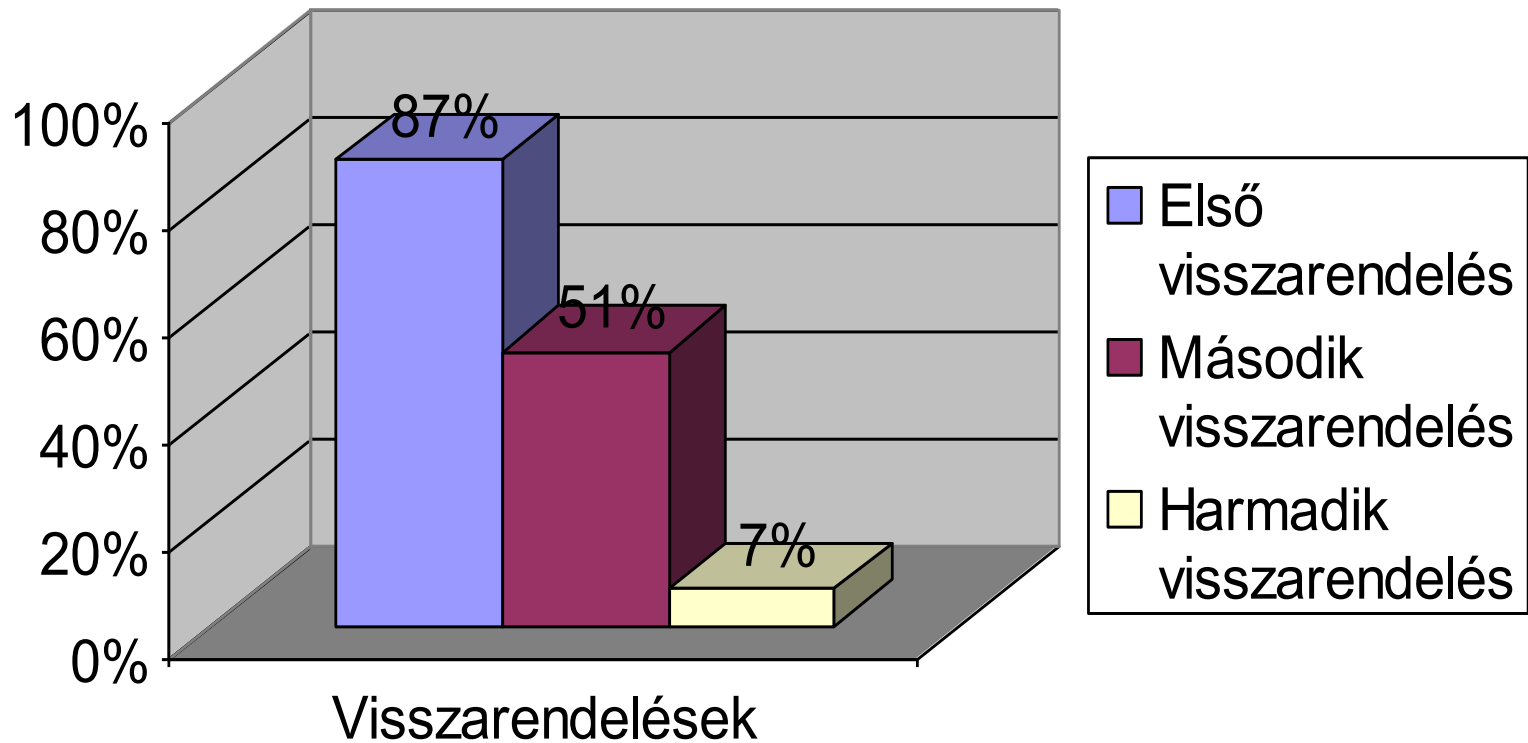
A visszarendeléseken megjelent férfi páciensek százalékos megoszlása

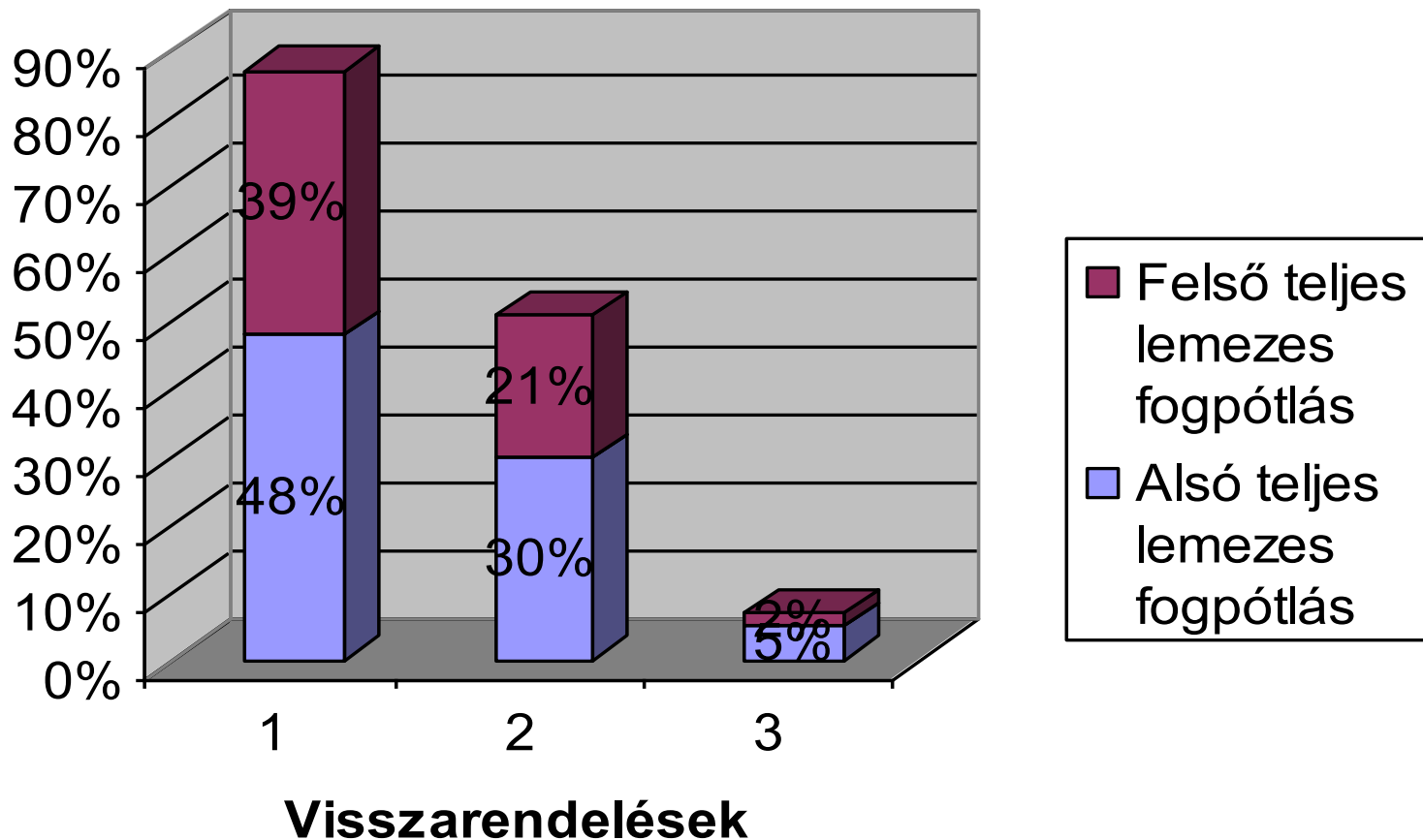
A visszarendeléseken megjelent páciensek százalékos megoszlása

A korrigált teljes alsó-felső lemezes fogpótlások százalékos megoszlása

A teljes alsó-felső fogpótlások korrekciójának százalékos megoszlása

kivo